

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 2074/2023
06.02.2025. године
Београд

Врховни суд у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Стечајна маса Предузећа за производњу, унутрашњу и спољашњу трговину, туризам и услуге Primex ДОО Чукарица у стечају, чији је пуномоћник Веселин Кићовић адвокат у ..., против тужених Примар ДОО Београд, и АА из ..., ради утврђења и побијања правних радњи, вредност предмета спора 582.525.977,36 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 3841/23 од 23.08.2023. године, у седници већа одржаној 06.02.2025. године донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 3841/23 од 23.08.2023. године у делу којим је одбијена жалба тужиоца и потврђено решење о предлогу да се одреди привремена мера садржано у ставу I изреке пресуде Привредног суда у Београду П 1268/2023 од 30.05.2023. године, као недозвољена.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду 13П 1268/2023 од 30.05.2023. године у ставу II, III и IV изреке и пресуда Привредног апелационог суда 1Пж 3841/23 од 23.08.2023. године у делу у коме је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у наведеном делу, и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 13П 1268/2023 дана 30.05.2023. године којом је у I ставу изреке одбио предлог тужиоца за одређивање привремене мере наведене садржине, као неоснован; у II ставу изреке одбио примарни тужбени захтев тужиоца да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство Уговор о преносу потраживања од 31.12.2014. године закључен између тужиоца као уступиоца и туженог Примар ДОО Београд као примаоца и Уговор о преносу потраживања од 05.07.2016. године закључен између туженог Примар ДОО Београд као уступиоца и туженог АА као примаоца, као и да пресуда представља основ за стицање статуса стечајног повериоца тужиоца у стечајном поступку који се води над стечајним дужником МБ УНИОН БАНКА АД Београд у стечају у предмету Привредног суда у

Београду Ст 4797/2012 и ступање на место стечајног повериоца АА са утврђеним потраживањима у износима од 429.169.780,58 динара, 49.498.968,08 динара и 103.857.228,70 динара све у складу са пресудом Врховног касационог суда Прев 242/2021 од 18.11.2021. године, као неоснован; у III ставу изреке одбио евентуални тужбени захтев тужиоца да суд утврди да су без правног дејства према стечајној маси тужиоца Уговор о преносу потраживања од 31.12.2014. године закључен између тужиоца и туженог Примар ДОО Београд и Уговор о преносу потраживања од 05.07.2016. године закључен између туженог Примар ДОО Београд као уступиоца и туженог АА као примаоца, као и да пресуда представља основ за стицање статуса стечајног повериоца тужиоца у стечајном поступку који се води над стечајним дужником МБ УНИОН БАНКА ад Београд – у стечају у предмету Привредног суда у Београду Ст 4797/2012 и ступање наместо стечајног повериоца АА са утврђеним потраживањима у износима од 429.169.780,58 динара, 49.498.968,08 динара и 103.857.228,70 динара све у складу са пресудом Врховног касационог суда Прев 242/2021 од 18.11.2021. године, као неоснован; у IV ставу изреке обавезао тужиоца да туженима солидарно исплати износ од 954.600,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Привредни апелациони суд је пресудом 1Пж 3841/23 од 23.08.2023. године одбио жалбу тужиоца као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 1268/2023 од 30.05.2023. године, у целисти.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, којом пресуду побија у целисти, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Ревизија је недозвољена против решења о предлогу тужиоца за одређивање привремене мере. Одредбама члана 420. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/2011...10/2023) одређено је да ревизија може да се изјави и против решења другостепеног суда којим је поступак окончан, те против одређених решења, међу која решење о предлогу за одређивање привремене мере не спада. У том делу је Врховни суд ревизију одбацио, применом одредаба члана 420. став 6. и члана 413. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у делу којим је правноснажно одлучено о тужбеним захтевима, примарном и евентуалном, по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, на основу ког је донета побијана пресуда, тужилац, кога је заступао тужени АА као ликвидациони управник, је као уступилац дана 31.12.2014. године са туженим Примар ДОО Београд као примаоцем закључио Уговор о преносу потраживања. Тим уговором је тужилац без накнаде пренео туженом Примар ДОО Београд сва пријављена утврђена потраживања која је тужилац имао према дужнику МБ Унион банка Београд у стечају. Пренос је извршен у периоду од годину дана пре отварања стечаја над тужиоцем решењем Привредног суда у Београду Ст 297/15 од 22.10.2015. године, који је поступак и закључен над правним лицем Primax ДОО у стечају, а настављен према стечајној маси овде тужиоцу. Затим је дана 19.01.2015. године закључен Уговор о преносу потраживања и промени повериоца у стечају, између Primex ДОО Београд – у ликвидацији и туженог Примар ДОО Београд, који је за предмет имао пренос истих

потраживања, пријављених, утврђених и неутврђених и оспорених потраживања и права уступиоца и промену повериоца са уступиоца на примаоца према дужнику МБ Унион банка ад Београд - у стечају. Уговорена је цена за предмет преноса по овом уговору, у висини наплаћеног потраживања коју прималац наплати од дужника, умањено за 15% и за све трошкове и потраживања у вези са наплатом потраживања. Чланом 7. тог уговора, уговорено је да закључењем тог уговора престаје да важи (односно раскида се) Уговор о преносу потраживања и промени повериоца у стечају од 31.12.2014. године, оверен код Првог основног суда у Београду под Ов I 78269/2014 од 31.12.2014. године. Дана 05.07.2016.године тужени Примар ДОО Београд је иста та потраживања (призната и оспорена потраживања према МБ Унион банци ад Београд – у стечају) пренео на овде туженог АА, Уговором о преносу потраживања овереним пред Другим основним судом у Београду под Ов I 10368/2016 од 05.07.2016. године.

У парничном поступку по тужби АА против туженог МБ Унион банка ад у стечају донета је пресуда Врховног касационог суда Прев 242/21 од 18.11.2021. године којом је преиначена пресуда Привредног апелационог суда и утврђено потраживање тужиоца АА према туженом МБ Унион банци у стечају у износима од 429.169.780,58 динара, 49.498.968,08 динара и 103.857.228,70 динара, у првом исплатном реду.

Судови су закључили да је у парници по тужби тужиоца АА против туженог МБ Унион банке Београд – у стечају потраживање АА према наведеном стечајном дужнику утврђено уз оцену наведених уговора који су били основ стицања потраживања. Пазећи на ништавост уговора и по службеној дужности, суд је потраживање утврдио пресудом Прев 242/21, у наведеним износима, па судови не прихватају став овде тужиоца да је потраживање АА према МБ Унион банци, које је утврђено правноснажом пресудом, утврђено на основу ништавог уговора. Са друге стране, Уговор о преносу потраживања закључен 31.12.2014. године не производи правно дејство јер су уговорне стране закључиле уговор 19.01.2015. године којим су уговорили да претходни уговор његовим закључењем престаје да важи (односно раскида се). Стога, судови сматрају да не могу утврђивати ништавост уговора од 31.12.2014. године, који у правном промету не производи правно дејство, док је уговор од 05.07.2016. године био предмет одлучивања у судском поступку и његова ништавост се не може поново испитивати. То су разлози одбијања примарног тужбеног захтева.

Евентуални тужбени захтев судови су одбили зато што је поступак стечаја над правним лицем Ргитех ДОО Београд закључен пре подношења тужбе, па нису испуњени услови прописани Законом о стечају у члану 119. став 4. да би се правна радња предузета од стране стечајног дужника могла побијати.

Ревидент побија правилност правноснажне пресуде донете у другом степену са разлога битне повреде одредаба парничног поступка, у томе да другостепени суд није одговорио на наводе жалбе тужиоца изјављене против првостепене пресуде, па да чак ни позивање на одлуку Врховног касационог суда Прев 242/2021 не садржи подлогу у смислу законских прописа који регулишу да се из разлога постојања наведене одлуке у овом поступку не може ценити ништавост спорних уговора.

У вези са таквим приговором, ревизија је основана у односу на део пресуде којом је одбијен тужбени захтев за утврђење ништавости уговора од 05.07.2016. године. Разлози због којих судови сматрају да се у овој парници не може испитивати

ваљаност, односно ништавост тог уговора не стоје. Пресудом Врховног суда Прев 242/21 у парници у којој тужилац није учествовао, утврђено је потраживање тужиоца АА, овде туженог, према стечајном дужнику МВ „Union banka“ АД Београд у стечају, у износима од 429.169.780,58 динара, 49.498.968,08 динара и 103.857.228,70 динара, у првом исплатном реду, на који начин је преиначена пресуда Привредног апелационог суда Пж 4978/19 од 23.11.2020. године, док је ревизија тужиоца одбијена као неоснована, у делу којим је одбијен његов тужбени захтев за утврђење потраживања, преко утврђеног које се разврстава и намирује у првом и у петом исплатном реду и у делу којим је одбачена тужба. Дакле, садржина правноснажног пресуђења је утврђење новчаног потраживања наведеног тужиоца, овде туженог, према стечајном дужнику МВ „Union banka“ АД Београд. Таквом садржином изреке правноснажне пресуде није правноснажно утврђено да постоји правни однос из кога се ово грађанскоправно потраживање тужиоца према стечајном дужнику МВ „Union banka“ АД Београд изводи, иако је у том поступку суд морао заузети прејудицијелни став о томе да ли постоји правни однос из кога утврђује потраживање. Прејудицијелни став у том поступку може обавезивати непарничара, треће лице које у поступку није учествовало, једино ако је о њему одлучено изреком правноснажне пресуде, што овде није случај, па став о ваљаности уговора који је у тој парници заузео суд, има значај само у тој парници.

Тужиоца, као евентуалног повериоца према стечајном дужнику МВ „Union banka“ АД Београд обавезује једино правноснажност пресуде којом је утврђено новчано потраживање овде туженог АА према стечајном дужнику МВ „Union banka“ АД Београд, што је проширено дејство правноснажности пресуде према јединственим супарничарима.

Дакле, поменута пресуда о постојању новчаног потраживања не обавезује у погледу да ли је ништав конкретан посао странке у овој парници, па је о томе суд требало да испитује разлоге, а не да мериторну одлуку донесе на основу прејудицијелног правног става у другој парници.

Околност да је раскинут Уговор о преносу потраживања закључен 31.12.2014. године и да стога не производи правно дејство, није ваљан разлог да се не испитују разлози за његову ништавост. Дејства раскида и ништавости уговора нису иста. Ништав уговор не производи правно дејство *ex tunc*, од момента када је закључен, па чињеницом да је потом раскинут не значи да није био ништав.

Друго је питање да ли тужилац има правни интерес за тужбене захтеве за утврђење ништавости предметних уговора, у смислу члана 109. став 1. ЗОО, с обзиром на целину примарних тужбених захтева, којима тражи и да пресуда постане основ за стицање статуса тужиоца као стечајног повериоца у стечајном поступку, наместо туженог АА, чиме се судови нису бавили.

То су разлози због којих су укинута другостепена и првостепена пресуда у делу одлуке о примарним тужбеним захтевима садржана у II ставу изреке, и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, по одредби члана 416. став 2. ЗПП.

Последично, укинута је другостепена пресуда и првостепена пресуда и у делу одлуке о евентуалним тужбеним захтевима садржана у III ставу изреке, јер је

одлучивање о евентуалном тужбеном захтеву могуће тек по правноснажном одбијању примарног тужбеног захтева.

Одлука о трошковима поступка укинута је по одредби члана 165. став 3. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић